

înlăturate, dar au rămas totuși ofițeri care participaseră la cel de-al Doilea Conflict Mondial pentru a asigura o oareșică continuitate, așa cum observă autorul.

Lucrarea este împărțită în 21 de capitole, fapt care demonstrează încă o dată că autorul a încercat să surprindă toate caracteristicile, fiecare nuanță, ale unui segment de timp foarte complicat pentru România și desigur pentru Armata ei. Capitolele, care nu urmează neapărat firul cronologic, pot fi grupate în trei mari categorii. Primele patru detaliază trecerea de la sovietizarea marinei, de la constituirea ei pe noi baze ideologice și chiar materiale, la o oarecare independență, așa cum a fost ea realizată după anul 1968. Marina s-a înscris în demersurile de modernizare a organismului militar prin forțe proprii, pe măsură ce Bucureștiul s-a distanțat de politica Moscovei.

Urmează un calup consistent, cu principalele programe de înzestrare. Și aici autorul reliefează eforturile Marinei României de a obține dacă nu independență, deși ar putea fi o discuție, în cadrul Tratatului de la Varșovia, măcar de autonomie. Ea poate fi identificată nu numai la nivelul doctrinar, cât mai ales privind „diversificarea producției de produse speciale

care au avut și rolul de a obține mijloacele tehnice și economice pentru susținerea unui program naval care să devină treptat cât mai puțin dependent de URSS” (pag. 119).

E remarcabil că practic într-un deceniu, 1950-1960 puterea navală românească a fost readusă la nivelul anului 1944, notează autorul în concluzii și poate chiar a subestimat reușitele din acea decadă. Există tentația, cumva firească, totodată, de a supraaprecia realizările interbelice, având în vedere regimul ce avea să vină.

Este totodată evident pentru cititor de la o primă privire că este încununarea mai multor ani de muncă serioasă, că lucrarea este foarte bine documentată, muncită, care aduce la lumină izvoare fundamentale pentru istoriografia navală românească și deschide direcții de cercetare interesante. Cu alte cuvinte, reușește în acele aspecte care fac o teză de istorie de succes.

Autorul a indicat că lucrarea de față reprezintă doar prima parte a concretizării proiectului doctoral. Urmează alte volume, dedicate perioadei postbelice din perspectiva istoriei Marinei Militare a României.

MUZEUL NAȚIONAL AL MARINEI ROMÂNE - ISTORIA STATULUI MAJOR AL FORȚELOR NAVALE ROMÂNE 1860-2025 — MONOGRAFIE — ED. MNMR (MUZEUL NAȚIONAL AL MARINEI ROMÂNE), 2025

Prezentată inițial pe 22 octombrie 2025, când Statul Major al Forțelor Navale (SMFN) a sărbătorit împlinirea a 165 ani de la înființarea Marinei Militare moderne a României, lucrarea de față reprezintă o istorie a acestei arme. De la acel moment prielnic, din octombrie 1860, când unificarea marinelor Țării Românești și a Moldovei într-un singur corp, Flotila Română, și până astăzi, Marina Militară s-a dovedit o armă de elită, mereu de strajă la hotarele de apă ale

României, cu suiburile și coborârșurile ei, ilustrate elocvent în monografia elaborată de specialiști ai Muzeului Național al Marinei Române.

Lucrarea a ajuns la ediția a III-ea, reunind contribuțiile mai multor generații de muzeografi, cercetători la muzeul de la malul mării, care au pornit la acest drum editorial în anul 2010. Ne facem o datorie de suflet ca atunci când SMFN împlinește un număr important de ani, să revenim pe piața

cărților de istorie militară cu o nouă iterație a volumului ajuns iată la ediția a treia. Ea aduce la zi istoria Statului Major al Marinei și fiindcă el se împletește atât de bine cu istoria marinei Române în general, cititorul va putea găsi în paginile lucrării de față, de fapt, o istorie a navigației pe aceste meleaguri.

Cu această ocazie, a împlinirii în 2025 a 65 de ani forțe navale moderne în România, am adus la zi această lucrare. Cititorul interesat de istoria marinei militare poate

extrage din monografia de față informații complete despre evoluția structurilor de comandă ale Forțelor Navale, despre dotările cu nave și alte echipamente și despre contribuția lor la diferitele conflicte în care a fost implicată România, pornind de la Războiul de Independență și până la al Doilea Război Mondial.

Lucrarea este structurată pe 11 capitole, organizate cronologic, corespunzătoare diferitelor etape de organizare pentru arma Marină în Armata României. Fiindcă este vorba despre o veritabilă istorie a navigației în

istoria României, ea pornește cu o scurtă prezentare a acțiunilor militare navale din Evul Mediu, concentrându-se pe contribuția forțelor pe apă, fie că vorbim de Marea Neagră, fie pe Dunăre.

Ediția din 2025 a lucrării ne-a permis să prezentăm principalele evenimente care s-au succedat din 2010 până în prezent. Fără să exagerăm, trebuie să spunem aici că au fost ani fructuoși. A fost și este o perioadă marcată de evoluții geostrategice semnificative în Marea Neagră, dar și la Dunăre. Au fost și sunt ani care pun probleme complicate la înălțimea cărora au trebuit să se ridice comanda Statului Major al Forțelor Navale și toți marinarii militari deopotrivă. Forțele Navale Române au continuat misiunea permanentă de furnizare a securității în zona de responsabilitate și contribuția semnificativă la îndeplinirea angajamentelor țării noastre față de Alianța Nord-Atlantică și Uniunea Europeană, adaptându-și planurile de activități și procedurile operaționale la situația complexă de securitate din regiunea Mării Negre. În acest sens, Forțele Navale Române au acționat cu promptitudine pentru conducerea și coordonarea forțelor din serviciul de luptă permanent și a grupurilor de luptă maritim și fluvial, pentru executarea misiunilor specifice de supraveghere și avertizare timpurie, de cercetare aeriană și observare împotriva minelor marine provenite din zona de nord a Mării Negre, odată cu declanșarea războiului din Ucraina, în luna februarie a anului 2022.

Este neîndoielnic că Forțele Navale Române au crescut ca o structură de bază în cadrul sistemului național de apărare. În contextul dificil din zonele de responsabilitate, mai ales după declanșarea conflictului din Răsărit în 2022, misiunile de protejare a comunicațiilor și de deminare au căpătat noi valențe și au pus conducerea Marinei în fața unor provocări suplimentare.